Houtrook zorgt voor veel gezondheidsschade en overlast bij omwonenden. Het bevat schadelijke stoffen, waaronder fijnstof en roet, die fors bijdragen aan luchtverontreiniging in Nederland. Gemeenten en de Rijksoverheid dienen daarom maatregelen te nemen om blootstelling aan houtrook zoveel als mogelijk te beperken en stapsgewijs toe te werken naar een volledig houtstookverbod. Het is daarbij belangrijk dat maatregelen worden ondersteund met het vergroten van kennis over en bewustwording van de negatieve effecten op de gezondheid van inwoners.

Houtrook veroorzaakt veel gezondheidsschade

Houtrook is in Nederland een van de grootste bronnen van fijnstof en uitstoot van andere schadelijke stoffen zoals polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK's). Houtrook is afkomstig van onder andere kachels, barbecues, vuurkorven, en vuren zoals vreugdevuren en kampvuren. Terwijl de relatieve bijdrage van het verkeer aan fijnstof de laatste decennia fors is afgenomen, is die van houtstook gestegen (RIVM). Zonder extra maatregelen zal de overlast door houtrook naar verwachting nog verder stijgen (TNO).

Het verkeer wordt steeds schoner, bijvoorbeeld doordat er meer elektrisch gereden wordt en door het invoeren van milieuzones. Houtverbranding blijft even vervuilend, en de hoge energieprijzen zorgen voor een flinke stijging van het stoken van hout (CBS). Houtstook door consumenten leverde in 2021 een bijdrage van ¼ deel aan de landelijk uitstoot van de fijnere fractie fijnstof ($PM_{2.5}$), dat schadelijk is voor onze gezondheid doordat het tot in de diepere luchtwegen doordringt (RIVM). Bovendien komt bij houtstook veel ultrafijnstof vrij (Universiteit Utrecht). Deze deeltjes zijn kleiner dan 100 nanometer en kunnen daardoor diep in de longen doordringen en via de bloedbaan schade veroorzaken aan verschillende organen.

Houtrook kan bij iedereen (zowel stokers als niet-stokers) gezondheidsklachten geven, zoals irritatie aan luchtwegen of ogen, en geurhinder. Mensen die extra gevoelig zijn voor luchtverontreiniging, zoals ouderen, kinderen en mensen met een luchtwegaandoening of hart- en vaatziekten, kunnen extra last hebben van gezondheidsklachten door houtrook. Op lange termijn kan blootstelling aan luchtverontreiniging leiden tot luchtwegaandoeningen, hart- en vaatziekten en zelfs vroegtijdige sterfte. Daarom is het vanuit gezondheidskundig oogpunt belangrijk om blootstelling aan houtrook in de directe woonomgeving te beperken. Meer informatie over de gezondheidseffecten van houtrook is te vinden op de website van GGDLeefomgeving.